

Analitičari: Tmurni oblaci za globalna tržišta kapitala

Podaci o padu proizvodnje OPEC-a podižu cene nafte

Sporazum s OPEC-om doneo Rusiji dodatnih 120 milijardi dolara

Prediktivna analitika osvaja naftnogasnu industriju

Veliko zanimanje tržišta za LNG terminal u Aleksandropolisu

Mediji: HEP spašava LNG-projekat na Krku

Šta nas čeka?

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Cene nafte u 2019 – pitanje vredno milijarde dolara ..... [OVDE](#)
- Analitičari: Tmurni oblaci za globalna tržišta kapitala u 2019. .... [OVDE](#)
- Moskva odustaje od ideje institucionalizacije OPEC+ koalicije ..... [OVDE](#)
- Sporazum s OPEC-om doneo Rusiji dodatnih 120 milijardi dolara ..... [OVDE](#)
- Znaci oporavka cena nafte? ..... [OVDE](#)
- Podaci o padu proizvodnje OPEC-a podižu cene nafte ..... [OVDE](#)
- Venecuela na najnižem nivou proizvodnje nafte od 1990. .... [OVDE](#)
- Zvanično: Rusija u 2018. proizvela 11,16 mb/d nafte ..... [OVDE](#)
- Shell dobio licencu za trgovanje derivatima na veletržištu Kine ..... [OVDE](#)
- Nada za dizelaše? ..... [OVDE](#)
- Prediktivna analitika osvaja naftnogasnu industriju ..... [OVDE](#)

GAS:

- Veliko zanimanje tržišta za LNG terminal u Aleksandropolisu ..... [OVDE](#)
- Pad cena gasa u 2019, uz zadržavanje rekordnih isporuka iz Rusije? ..... [OVDE](#)
- Pad tranzita ruskog gasa preko Ukrajine u 2018. .... [OVDE](#)
- Severni tok 2 napreduje nesmanjenim tempom ..... [OVDE](#)

REGION:

- Na jesen će Crna Gora znati ima li nafte ..... [OVDE](#)
- FBiH izabrala konsultanta za dodelu koncesije za istraživanje nafte ..... [OVDE](#)
- Mediji: HEP spašava LNG-projekat na Krku ..... [OVDE](#)

Crude Oil Brent Jan 4 201 0900 GMT - \$56.70 [Livecharts.co.uk](https://www.livecharts.co.uk)

NAFTA

Cene nafte u 2019 – pitanje mereno milijardama dolara

NJUJORK, LONDON – Osnovno pitanje sa kojim naftni analitičari otvaraju svaku godinu je prognoza kretanja cena nafte, pa je novi tweet američkog predsednika Trampa – da bi u 2019. cene benzina u SAD mogle dodato da padnu – bila povod ekspertima da se oglase.

Galon benzina (3,8 litara) u SAD ušao je u 2019. sa zaista niskom cenom od u proseku 2,24\$, s tim da se na preko 42% pumpi prodavao ispod dva dolara. Prevedeno na evropske mere, nekih 44 evro centi litar.

Forbes u ovonedeljnom osvrtu tim povodom piše da je cena sirove nafte pala do kraja prošle godine za čak 24% u poređenju sa 1. januarom 2018, dok je barel američke WTI zatvorio godinu sa cenom od svega 45\$, u poređenju sa 76\$ koliko je vredeo u oktobru.

Cene nafte bi, ocenjuje Forbes, trebalo da ostanu nisko u prvom kvartalu 2019. Međutim, sa aprilom će se na tržištu reflektovati rez od 1,2 miliona barela dnevne proizvodnje koji su OPEC i Rusija dogovorili, dok će SAD verovatno obustaviti mere izuzeća od sprovođenja anti-iranskih sankcija odobrene grupi najvećih kupaca iranske nafte.

S druge strane, značajan uticaj na stanje ponude na globalnom tržištu izazvaće kretanja proizvodnje američke nafte iz škripljaca, koja je prošle godine dostigla rekordne visine, a EIA je za 2019. prognozirala dalji rast. Jedino što bi moglo zaustaviti taj trend je zadržavanje niskih cena nafte, kombinovano sa opadanjem investicija i kreditiranja sa Wall Street-a, piše Forbes.

Najzad, portal konstatuje da prognoze kažu da će potražnja nafte u ovoj godini usporenije da raste nego lane, što bi moglo zadržati cene barela na niskom nivou.

Analitičari: Tmurni oblaci za globalna tržišta kapitala u 2019.

NJUJORK - Analitičari upozoravaju da bi nova godina na globalnim tržištima kapitala mogla biti itekako turbulentna.

Situacija na svetskim tržištima će se pogoršati u 2019. godini zbog globalnog ekonomskog usporavanja, potencijalnog daljeg povećanja kamatnih stopa u SAD i američko-kineskog trgovinskog rata, upozoravaju stručnjaci.

„Ne vidim previše pozitivnih rezultata. Mislim da najgore tek sledi u novoj godini“, kaže za CNBC Mark Jolley, globalni strateg CHB International Securitiesa. Šef ekonomskog sektora Mizuho banke, Vishnu Varathan, izjavio je da investitori sada imaju manje razloga da budu optimistični, jer će zbog pooštavanja monetarne politike američke centralne banke, odnosno Federalnih rezervi biti manje novca za investicije.

Trgovinski spor između dve najveće svetske ekonomije, Sjedinjenih Država i Kine, često se spominje kao najveći opasnost po rast globalne ekonomije. Trgovinski rat Kine i SAD-a već utiče na poslovno poverenje i ulaganja u Aziji, rekao je direktor sektora za Aziju i Pacifik u Međunarodnom monetarnom fondu (MMF) Changyong Rhee, upozorivši da bi MMF u januaru mogao dodatno da snizi prognoze globalnog ekonomskog rasta. MMF je u oktobru prošle godine iz tog razloga već snizio prognoze globalnog rasta u 2019. godini s 3,9 na 3,7 posto

Iako je novo povećanje tarifa odloženo do početka marta ove godine, niko ne zna šta će se dogoditi iza toga, kaže Vasu Menon iz OCBC banke. „Morate imati jak apetit za rizik jer mislim da će tržišta biti vrlo turbulentna“, zaključuje on.

G-DRIVE DIZEL

MOĆNA TRANSFORMACIJA

POVEĆANA SNAGA MOTORA

POBOLJŠANE PERFORMANSE MOTORA

PROFESIONALNA ZAŠTITA SISTEMA ZA GORIVO

Znaci rasta cena nafte?

NIJUEK, LONDON – Oporavak cena nafte u drugoj polovini nedelje naveo je pojedine analitičare na prognoze daljeg rasta vrednosti barela.

CNBC citira šefa istraživačkog sektora firme WisdomTree, Nitseha Shaha da je moguć skok cena Brenta zbog efekata reza OPEC+ koalicije i umerenijeg rasta snabdevanja američkom naftom.

„Verujemo da ćemo videti korekciju (cena nafte) na gore,“ kaže Shah. „Poslednje slabljenje cena bi trebalo da uspori rast proizvodnje iz američkih škriļjaca,“ dodaje on.

Sporazum s OPEC-om doneo Rusiji dodatnih 120 milijardi dolara

MOSKVA – Tokom dve godine važenja sporazuma ‘OPEC + Rusija je, prema procenama, ostvarila najmanje 120 milijardi dolara dodatnog prihoda,“ rekao je ruski ministar energetike Aleksandar Novak u intervjuu za poslovni dnevnik **Kommersant**.

On je naveo da niske cene nafte stvaraju dodatne probleme državnom budžetu i celokupnoj ekonomiji, i da njihov nagli pad može uticati na nacionalnu valutu i stopu inflacije. „Iz tog razloga je važna procena efekata koje ima saradnja sa državama OPEC-a po ekonomiju naše zemlje“, dodao je.

Stabilnost tržišta u prvoj polovini ove godine može se osigurati smanjenjem proizvodnje nafte, smatra ruski ministar, koji ne isključuje mogućnost produženja važenja postojećeg sporazuma između naftnog kartela i njegovih ne-OPEC saveznika.

„Ne mogu da prognoziram razdoblje važenja ugovora članica i nečlanica OPEC-a. Treba pratiti aktuelna kretanja na tržištu nafte. Međutim, važno je da će se saradnja nastaviti u jednoj ili drugoj formi, jer je prethodni sporazum potvrdio svoju svrsishodnost“, rekao je Novak.

Moskva odustaje od ideje institucionalizacije OPEC+ koalicije

MOSKVA - Nije verovatno da će zemlje OPEC-a i drugi proizvođači nafte uspostaviti zajedničku platformu, poručio je ruski ministar energetike Aleksander Novak. On je, pritom kao razlog naveo preteranu birokratiju i rizik od američkih sankcija zbog kartelskog nastupanja.

Rusko ministarstvo energetike prošle godine je saopštilo da su Rusija i Saudijska Arabija postigle generalni sporazum da bi format OPEC+ trebalo da bude “institucionalizovan” i produžen do 2019. i iza toga kako bi nadgledao tržište i po potrebi zajednički delovao.

Međutim, Novak je rekao da je ta ideja odbačena, prenosi **Al Jazeera Balkans**. “Postoji konsenzus da neće biti takve organizacije. Zato što bi to podstaklo dodatne birokratske prigovore s američke strane vezano za kartelsko dogovaranje cena,“ rekao je ruski ministar.

Predloženom američkom zakonodavnom merom poznatom kao “NOPEC” mogle bi se podizati tužbe protiv monopola. Predlog nikada u prošlosti nije usvojen, ali se smatra da on dobija na aktuelnosti sa politikom predsednika Trampa prema OPEC-u.

„Mislim da se države koje nisu članice OPEC-a ne bi složile jer ne žele biti predmet sankcija,“ kazao je Novak a prenosi **Bloomberg**.

Definišući buduću saradnju OPEC+ saveznika, ruski ministar je rekao da „to neće biti organizacija, već neka vrsta mehanizma saradnje: za sastajanje, raspravu, usvajanje memoranduma i zajedničkih rezolucija.“

Podaci o padu proizvodnje OPEC-a podižu cene nafte

BEČ – Proizvodnja zemalja članica OPEC-a umanjena je za 530.000 barela na dan (b/d), na 32,6 miliona b/d u decembru.

Reč je o najoštrijem smanjenju proizvodnje od januara 2017, kada je počela strategija izvoznog kartela i grupe ne-OPEC zemalja predvođenih Rusijom da očiste višak nafte na globalnom tržištu izazvan u prvom redu povećanom proizvodnjom američke nafte iz škriljaca.

Globalna koalicija proizvođača nafte, poznata i kao OPEC+ ad hoc grupa, dogovorila je 7. decembra smanjenje proizvodnje za 1,2 mb/d u prvih šest meseci 2019, ali to nije dovelo do opravka cena, već su one naprotiv pale na najniži nivo u više od godinu dana, da bi od sredine ove nedelje, tačnije od srede, krenule na gore.

Venecuela na najnižem nivou proizvodnje nafte od 1990.

KARAKAS - Venecuela, nekad najveći izvoznik nafte u Latinskoj Americi, ušao je u novu godinu sa najnižim nivoom proizvodnje u poslednjih 28 godina.

Zemlja sa najvećim rezervama nafte u svetu je prošle godine izvozila 1,24 miliona barela nafte na dan (mb/d), nikad manje od 1990, kao posledica srozavanja proizvodnje usled ekonomske krize, pojačane američkim sankcijama

nametnutim krajem 2018. Proizvodnja nafte prepolovljena je u poslednjih pet godina na 1,34 miliona barela na dan u 2018.

Zvanično: Rusija u 2018. proizvela 11,16 mb/d nafte

MOSKVA – Ruska proizvodnja nafte postigla je post-sovjetski rekord od u proseku 11,16 miliona barela na dan (7,33 barela = 1 tona) prošle godine, i zvanično je u sredu potvrđeno iz ministarstva energije u Moskvi.

Prethodni rekord od 10,98 mb/d zabeležen je u prethodnoj, 2017. godini. Mereno u tonama, proizvodnja je prošle godine iznosila 556 mt, u poređenju sa 547 mt iz 2017, prenosi *Reuters*.

Sve velike ruske naftne kompanije povećale su lane proizvodnju. Rosnjeft, najveća svetska izlistana naftna kompanija mereno obimom proizvodnje, povećala je output za 4,6% u decembru, dok su Lukoil i Surgutnjefetgas zabeležile rast od po 2,5%. Tatnjeft je prošlog meseca ostvario rast proizvodnje od 9,3% u odnosu na decembar 2017.

Izvoz ruske nafte cevima u decembru porastao je na 4,45 mb/d sa 4,3 mb/d u novembru.

Срећна Нова 2019. година
и Божићни празници!

ЈП "СРБИЈАГАС", Нови Сад
Народног фронта 12, 21000 Нови Сад, Србија
ТЕЛ +381 21 481 1004 / +381 21 481 2703 / ФАКС +381 21 481 1305
www.srbijagas.com

Nada za dizelaše?

FRANKFURT - Najava "smrti" dizel motora prisiljava konstruktore na radikalne poteze, kao što je predloženi povratak, pre deset godina napuštene tehnologije PDE (Pumpe-Düse Einheit), koju je Volkswagen koristio od 1998. do 2008.

Naime, direktno ubrizgavanje preko sklopa pumpe i brizgaljke s visokim pritiskom, ugrađene u svaki cilindar posebno (engl. Unit Injector), omogućava postizanje pritiska od 3.000 bara. Mada ne pruža preciznost regulacije kao "common-rail", PDE tehnologija obezbeđuje 5 do 10 odsto nižu potrošnju, pa samim tim i emisiju CO₂.

Poslednja istraživanja pokazala su da se time mogu postići efekti, kojima se poništavaju negativnosti, prvenstveno u emisiji NOx i čestica čađi. Inače, sistemi za smanjivanje štetnih oksida i uklanjanje čađi znatno su napredovali u deset godina otkad je sistem PDE napušten. Sada ta tehnologija može bez problema da ispunji norme Euro 6b, koje stupaju na snagu na jesen 2019., uz benefite u snižavanju potrošnje i emisije CO₂.

Shell dobio licencu za trgovanje derivatima na veletržištu Kine

PEKING – Royal Dutch Shell je saopštio u četvrtak da je od kineskih vlasti dobio licencu za nezavisno trgovanje naftnim proizvodima na domaćem tržištu te zemlje, što je presedan kada se radi o kompanijama sa u potpunosti inostranim kapitalom. „Poslovi veleprodaje rafinerijskih proizvoda su dugo bili pod dominacijom kineskih nacionalnih naftnih kompanija i tipično su rezervisani za kineske kompanije,“ kaže Kang Wu, čelnik u S&P Global Platts Asia analytics.

„Poslednja licenca odobrena kompaniji u potpunosti u inostranom vlasništvu je jedinstvena i trebalo bi da uveća konkurentnost na veleprodajnom tržištu Kine.“

Kina u poslednje vreme pokazuje više spremnosti za saradnju sa inostranim kompanijama u svom naftnom sektoru. Cnooc je prošlog meseca potpisao sporazume sa devet međunarodnih naftnih kompanija za offshore istraživanje nafte u basenu Riber Mouth na jugu Kine, prenosi **SeekingAlpha**.

DA VAŠ MOTOR POLETI!

- Povećan cetanski broj**
- Kristalna čistoća**
- Veća snaga**
- Bolje performanse**

U skladu sa potrebama savremenih vozača koji koriste evro dizel, kompanija EKO predstavlja je na tržištu Srbije jedinstveni proizvod NOV! Diesel Avio, kristalno čist evro dizel sa aditivima, duplo filtriran za maksimalni učinak i apsolutnu čistoću!

Primenom tehnologije filtriranja koja se koristi u avio industriji na evro dizel, kompanija EKO je još od 2010. godine postala pouzdan partner svim vozačima koji se ovaj auto žele najkvalitetnije gorivo kristalnu čistoću i dugovečnost motora. Sada, u saradnji sa svetski priznatim proizvođačem aditiva, NOV! duplo filtrirani DIESEL Avio oplemenjen je aditivima najnovije tehnologije radi maksimalnog učinka i poboljšanja performansi Vašeg motora!

DIESEL AVIO Double Filtered

EKO www.eko.rs [Facebook](#) [Twitter](#)

 Transnafta

Prediktivna analitika osvaja naftnogasnu industriju

NUJORK - Još jedan segment digitalne tehnologije u naftnoj industriji će nastaviti da osvaja ovu granu privrede ove godine: prediktivna analitika. Znajući šta se može očekivati od budućnosti u smislu osnova na tržištu nafte i kretanja cena, ali i uticaja klimatske regulative na njihovo poslovanje, postalo je od vitalnog značaja za naftne i gasne kompanije - a pružaoci usluga analitike podataka su tu da pruže te informacije, piše **Forbes**.

Analitika podataka takođe može optimizovati proizvodnju na terenu kroz predviđanje ponude i potražnje u cilju prilagođavanja proizvodnje, ali i predviđanjem potreba za održavanjem opreme što pomaže pojednostavljenu operacija i daljnjem smanjenju troškova, prema Emerj, istraživačkoj kompaniji fokusiranoj na veštačkoj inteligenciji (AI).

U ovom trenutku, nešto više od polovine 100 velikih naftnih i gasnih kompanija koriste dva tipa rešenja za prediktivnu analitiku: za prediktivno održavanje i za poslovnu inteligenciju, piše ekspert Emerj-a Ayn de Jesus. Prvi tip vezan je za bilo šta od predviđanja održavanja opreme do optimizacije potrošnje energije i rešavanja određenih problema kao što su kvarovi na pumpama. Ovo drugo, poslovna inteligencija, sadrži rešenja koja pomažu naftnim i gasnim kompanijama da, na primer, utvrde standarde proizvodnje i provere da li se i kako ovi standardi mogu postići.

Softver poslovne inteligencije takođe pruža uvid u budućnost industrije i novih trendova analizirajući hrpe strukturiranih i nestrukturiranih podataka.

Pre tri godine, istraživanja firme Bain and Company pokazala su da bi proizvođači nafte i gasa mogli povećati performanse polja i rafinerija za 6 do 8 odsto korišćenjem tehnologije za analizu podataka. U to vreme, međutim, svega nekoliko kompanija koristilo je podatke koje analitika može ponuditi

Dok prediktivna analitika dobija na snazi u sektoru nafte i gasa, proizvođači i rafinerije se približavaju sledećem velikom koraku: preskriptivnoj analitici. Ovaj jedan od insajdera softverske industrije "otkriva operateru osnovni uzrok problema."

Uvek pruža više od sebe.

Do 6 dinara popusta
na premium ECTO gorivo

Štedi-Nagrađuje-Iznenaduje

Veliko zanimanje tržišta za LNG terminal u Aleksandropolisu

ATINA – Prva faza ispitivanja interesovanja tržišta za zakup regasifikacionih kapaciteta projekta LNG terminala u grčkoj luci Aleksandropolis, koji razvija grčka kompanija GASTRADE, donela je iznenađujuće dobre rezultate, prenosi 2. januara portal AJOT.

Čak 20 kompanija iz regiona i drugih delova sveta izrazilo interes za rezervisanje ukupno 12,2 milijarde kubnih metara godišnje (bcm/y) regasifikacionih kapaciteta plutajućeg terminala, za isporuku u grčki nacionalni gasovodni sistem. Odatle bi taj gas bio usmeren na tržište regiona jugoistočne Evrope. Izražavanje interesa nadmašilo je tehnički kapacitet projekta, dizajniranog na 5,5 bcm/y gasa.

Posle ovog neobavezujućeg ispitivanja tržišta, izvođači projekta LNG Aleksandropolis najavljuju raspisivanje tendera za obavezujući zakup kapaciteta, pošto grčki energetska regulator (RAE) usvoji nove smernice i objavi obaveštenje zainteresovanim kompanijama, prenosi portal.

Pad tranzita ruskog gasa preko Ukrajine u 2018.

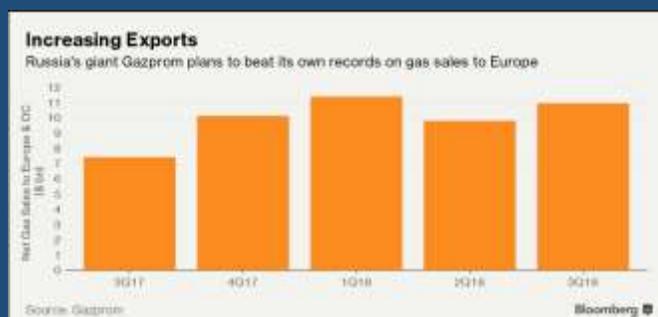
KIJEV – Ukrajina je smanjila tranzit prirodnog gasa preko njenog gasovodnog sistema u Evropu za 7,1 odsto u 2018. godini, odnosno za ukupno 6.7 milijardi kubnih metara, pokazuju podaci nacionalnog gasovodnog operatora, Ukrtransgasa. Tokom protekle godine, preko Ukrajine je transportovano nešto manje od 87 milijardi kubika prirodnog gasa, piše u sredu Interfax-Ukraine.

Od toga je tranzit gasa preko Ukrajine u Evropu iznosio oko 84 mlrd m³, što je pad od 7,6% na godišnjem nivou.

Pad cena gasa u 2019, uz zadržavanje rekordnih isporuka iz Rusije?

LONDON – Cene prirodnog gasa u Evropi su na putu da zabeleže pad u 2019, prvi put posle četiri godine rasta, dok kupci pažljivo prate isporuke iz Rusije koje su lane dostigle rekordne visine, piše u sredu Bloomberg.

Uz zdrave nivoe zaliha u skladištima, usled blagog starta zime, izgledi za silaznu putanju cena su jaki. U isto vreme, Rusija namerava da zadrži dostignuti rekordni udeo u snabdevanju Evrope gasom od 40 %.

„Pitanje od koga zavisi cena je koliko gasa Rusija namerava da isporuči na evropska tržišta,“ kaže Murray Douglas, direktor sektora za evropski gas u konsultantskoj firmi Wood Mackenzie. „Rusija je javno saopštila da želi da zadrži postojeći nivo, što bi moglo izazvati istinski kolaps cena u letnjim mesecima, kada će doći do velikog rasta isporuka LNG-a u Evropu,“ dodaje on.

Bloomberg prenosi ocenu konsultovanog pool-a analitičara da se očekuje da cena holandskog termiskog ugovora za gas za naredni mesec završi 2019. godinu na nivou od 22 evra za megavat-čas. To je ispod prosečne cene gasa u 2018. godini od 22,28 evra i osetno ispod vrha dostignutog lane od iznad 29 evra, navodi agencija.

KIJEV -

Severni tok 2 napreduje nesmanjenim tempom

HELSINKI - Brod Pioneer Spirit (Pionirski duh) počeo je da provlači cevi za gasovod Severni tok 2 u finskim vodama Baltika, saopštila je pred kraj 2018. godine kompanija izvođač radova Nord Stream 2 AG.

“Brod za povlačenje cevi Pionirski duh (na slici dole) pridružio se floti brodova koji grade gasovod Severni

tok 2 u ekonomskoj zoni Finske. Pionirski duh će nastaviti da radi u finskim vodama zajedno sa brodom Soliter, koji se ovde nalazi od septembra“, navodi se u saopštenju kompanije. Brod Soliter je krenuo u ekonomske vode Švedske, gde će početi da postavlja cevi za 510-kilometarski deo gasovoda u narednim mesecima. Inače, u vodama Nemačke je 23. decembra sa poslom završio brod Audacija. “Do sada je već postavljeno oko 370 kilometara gasovoda“, navodi se u saopštenju.

MILOŠ PAVLOVIĆ:
„ZA MENE U SRBIJI
NAJBOLJE GORIVO!“

MAKSIMALNA
SNAGA!

OMV
MAXX Motion
Performance Fuels

TÜV
AUSTRIA

Na jesen će Crna Gora znati ima li nafte

PODGORICA - Prvi rezultati istraživanja nafte i gasa u crnogorskom podmorju, koje je pred kraj 2018. sproveo norveški brod "Polar Empress", biće poznati najkasnije za deset meseci, prenose podgorički mediji, pozivajući se na Upravu za ugljovodonike.

Nakon sprovedenog 3D istraživanja na blokovima 4, 5, 9 i 10, u blizini Ulcinja, koje je trajalo čitav mesec, sledi obrada i interpretacija prikupljenih podataka.

"Obrada podataka će trajati od šest do deset meseci. Cilj istraživanja je da se nakon toga odredi tačna lokacija prve istražne bušotine, koja se očekuje krajem ove ili početkom 2020. godine", ističu u Upravi, dodajući da će se tek iza toga moći govoriti o tome postoje li komercijalna nalazišta nafte.

Crna Gora je raspisala javni poziv za istraživanje ugljovodonika krajem jula 2013., a zatvorila ga 15. maja 2014. godine. Odluka da se koncesija dodeli italijansko-ruskom konzorcijumu Eni i Novatek doneta je u decembru 2015.

Predstavnici tog konzorcijuma i crnogorske vlade potpisali su ugovor o koncesiji kojim je predviđeno da ona traje 30 godina i da se odnosi na četiri bloka koji se nalaze na krajnjem jugu crnogorskog podmorja, u neposrednoj blizini granice s Albanijom, prenosi Hina.

Crna Gora je, inače, dala prvu koncesiju za istraživanje nafte za vreme kralja Nikole 1914. Holandskom industrijalcu Kokernu dodeljena je koncesija za eksploataciju nafte u regiji Skadarskog jezera, koja je obuhvatila 500 hektara i bila data na rok od 50 godina. Međutim, zbog početka Prvog svetskog rata tek započeti radovi morali su da budu obustavljeni.

Istraživanje je nastavljeno posle II svetskog rata. Izvedeno je 16 bušotina na kopnu od 1949. do 1966. godine. Potom je, od 1973. godine, uz samu obalu mora izbušena bušotina dubine 5.309 metara. Ni jednom nisu pronađena komercijalna ležišta nafte i gasa.

Vlada FBiH izabrala konsultanta za dodelu koncesije za istraživanje nafte

SARAJEVO - Vlada Federacije BiH je na poslednjoj lanjskoj sednici donela Odluku o izboru najpovoljnijeg ponuđača za javnu nabavku usluga pravne osobe kao stručnog konsultanta koji će joj pružiti konsultantske usluge u pripremi, sprovođenju javnog nadmetanja i izradi tenderske dokumentacije za raspisivanje međunarodnog javnog poziva za dodelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i gasa na prostoru tog entiteta.

Prihvaćena je preporuka Komisije za sprovođenje postupka javne nabavke ovih usluga za dodelu koncesije za istraživanje i eksploataciju nafte i plina na prostoru FBiH ponuđaču IHS Global Ltd, za ponuđenu cenu od 1,27 miliona KM bez PDV-a.

Mediji: HEP spašava LNG-projekat na Krku

ZAGREB – Iako nije bilo dovoljnog komercijalnog interesa za projekat LNG Krk u Hrvatskoj, on će se ovaj put realizovati, 40 godina otkada se prvi puta o njemu govorilo, a projekat će spašavati Hrvatska elektroprivreda, piše *Energetika-net*.

Portal nezvanično saznaje da na drugi, obavezujući krug ponuda za zakup kapaciteta LNG-terminala nije pristigla ponuda mađarskog MVM-a, praktično jedine energetske kompanije od koje se očekivao značajan zakup regasifikacionih kapaciteta.

Kroz terminal bi se godišnje moglo uvesti 2,6 mlrd m³ gasa, a minimalan zakup da bi terminal bio finansijski isplativ je od 1,8-2 mlrd m³ gasa godišnje. Na tender je pristigla ponuda naftne kompanije INA za zakup 100 miliona m³ gasa i ponuda HEP-a od oko 400 miliona kubika -količina iznad očekivanja i stvarnih potreba, s obzirom da HEP-u gas nije organski posao. Operator projekta, firma LNG Hrvatska je objavila da su pristigle i uslovne, neobavezujuće ponude za zakup 300 miliona m³ gasa godišnje, što je ukupno 800 miliona kubika.

Vlada Hrvatske je stoga odlučila u LNG-projekat uključiti HEP, pa je odlučeno da ta kompanija vlasnički uđe u projekat skup 250 miliona evra, koji sa 100 miliona evra finansira EU.

HEP bi trebalo da dokapitalizuje LNG Hrvatsku, da kreditira kupovinu FSRU broda (plutajućeg terminala) i da učestvuje u zakupu kapaciteta terminala. Energetika-net piše, ne precizirajući da takođe, postoji mogućnost da se još jedna državna firma uključi u projekat.

Ako se računa da izgradnja pristupnih gasovoda vrednih 38 milion evra takođe biti finansirana iz EU fondova, onda bi HEP (ako ne bude drugog partnera u projektu) trebalo da "uskoči" s oko 100 miliona evra u vrednosti same investicije te sa zakupom kapaciteta. HEP je trenutno snabdevač na veleprodajnom tržištu prirodnog gasa i na tim poslovima ostvaruje značajne gubitke jer gas kupuje po tržišnim uslovima a prodaje po regulisanoj ceni.

Energetika-net piše da će LNG Hrvatska sada sprovesti tzv. ekonomski test kako bi procenili profitabilnost projekta pri različitim scenarijima.

NEDELJA U SVETU NAFTE I GASA
DEO IZDAVAČKE DELATNOSTI NNKS WPCSERBIA

Autor, urednik, dizajn: Dušan Daković

Informacije objavljene u ovom pregledu ne treba nužno tumačiti kao stav, ili opredeljenje NNKS prema temama kojima se bave